

История села Асубулак

Асубулак — посёлок в [Уланском районе Восточно-Казахстанской области Казахстана](#). Административный центр Асубулакской поселковой администрации. Находится примерно в 52 км к юго-востоку от районного центра, [посёлка Касыма Кайсенова](#).

Первые разведочные работы были проведены в 1934 году инженером В. М. Шурыгиным.

В 1941-1942 годах на россыпи Асубулак проводились поисково-разведочные работы на рассыпное Асубулак.

В 1946 году на базе Колбинского оловянного рудоуправления было создано Канайское приисковое управление в состав, которого вошёл и Асубулак.

В 1950-1951 годы группа геологов под руководством Ю. А. Садовского открыла группу редкометальных жил и было создано Белогорское строительное управление, которое приступило к возведению производственных и жилых объектов в посёлке Асубулак.

В 1950-1953 годы построены обогатительная фабрика №3 и №6, дизельная электростанция, сборные деревянные дома; доводочная фабрика построена в 1968 году.

С 1967 по 1970 годы жилая площадь тружеников Белогорского горно-обогатительного комбината увеличилась на 4688 кв. м.

В 1971 году посёлок газифицирован, сдан в эксплуатацию больничный комплекс на 120 коек. Построены две школы на 1600 учащихся мест, открыты спортивная и музыкальная школы, детские ясли, сады. Действует телевизионный ретранслятор. Расширены отопительные котельные, построена дорога Асубулак - Огневка. Открыт животноводческий комплекс подсобного хозяйства комбината и кирпичный завод на 3 миллиона штук кирпича в год. Введены в эксплуатацию новые благоустроенные дома: два общежития, кинотеатр, медицинский профилакторий на 100 мест, кафе на 98 мест, универмаг, промтоварный магазин, аптека, овощехранилище, пионерский лагерь, учкомбинат на 192 учащихся со спортзалом.

ТАРИХИ-МӘДЕНИ МҰРА ЕСКЕРТКІШТЕРІ ТУРАЛЫ МӘЛІМЕТТЕР

Тарихи-мәдени мұра ескерткіштерінің саны, соның ішінде:	3
1. Асубулак 1 қалайы эзірлемелер қола дәуірі 482.001.A1 Археологиялық ескерткіш	1

<p>Асубұлақ кентінен шығысқа қарай 15 км бұрынғы Чальче ауылының маңы.</p> <p>1. Баймырза 1 қалайы әзірлемелер қола дәуірі 483.001.A1</p> <p>Археологиялық ескерткіш Бұрынғы Баймырза ауылынан солтүстік батысқа қарай 15 км Жаманжизақ шатқалы.</p> <p>2. Баймырза 2 қалайы әзірлемелер ерте ортағасыр 484.004.A1</p> <p>Археологиялық ескерткіш Бұрынғы Баймырза ауылынан солтүстік батысқа қарай 3 км, бұрынғы қалайтапқан кенішінен солтүстікке қарай 1,5 км.</p>	<p>1</p> <p>1</p>

Асубұлақ округінде орналасқан ескерткіштер туралы мәлімет.

№	Ескерткіштің атауы	Орналасқан жері, жердің меншік иесі	Ескерткіштің авторы, орнатылған жері	Ескерткіш туралы толық мәлімет(сипаттамасы, өлшемдері, материалы т/б)	Заңды/заңсыз орнатылған, қаражат көзі
1	Қасым Қайсенов мүсіні.	Асубұлақ кентінде	Асубұлақ кентінің орта мектебінің ауласында.	Қ. Қайсенов – Халық Қаһарманы, партизан, жазушы, жерлесіміздің құрметіне орнатылған мүсіні. 2015 жылы 7 мамыр күні Батыр күні мерекесіне орай осы мүсіннің салтанатты ашылуы болды. Мүсінің түсі алтын жалатқан. Мүсіні сұр түсті мәрмәр тумбаның үстінде орналастырылған. Қара түсті мәрмәр тақтасында Қ. Қайсеновтың аты-жөні, туған және дүниеден өткен күндері жазылған. Мүсінің өлшемі 82×106 см.	Заңды, Ұлан ауданының әкімшілігінен бөлінген қаражаттан

2	«Қайғы-қасірет жартасы»	Асубұлақ кентінде	«Майдан даңқы» саябағында	Теңіз толқыны түрінде үлкен табиғи тасы. Оның астында Курск дугасынан алынған топрағымен толған капсула және ұрпаққа арналған хаты орналасқан. 1979 жылы орнатылған. Өлшемі 3×6×3 м.	Заңды, БГОК
3	«Естелік тақтасы»	Асубұлақ кентінде	Асубұлақ кентінің орта мектебінің ауласында	14 мәрмәр таста Асубұлақ округінен Ұлы Отан соғысына қатысқан 300 тұлғаның тегі тіркелді. Өлшемі 2,5×7 м.	Заңды. Асубұлақ кентінің мектебінің түлектері, жеке демеушілердің, Асубұлақ округінің абзал жандардың арқасында орнатылған.
4	«Естелік кітабы»	Асубұлақ кентінде	«Майдан даңқы» саябағында. Дизайн авторы Асубұлақ кентінің Ардагерлер кенесінің төрайымы Н. Савельева	Ескерткіш ашылған кітап түрінде жасалған. Кітап түбінде бес бұрышты жұлдыз орналасқан. Мәрмәр тасынан жасалған. Кітаптың сол жақты жартысы: ең үстінде «Мәңгілік естен кетпес ерлеріміз!», «Асубұлақ аймағынан 250-ден астам адам Ұлы Отан соғысына қатысқан болатын.» деген жазуы бар; ортасында жауынгердің суреті, мәңгі өшпес отымен астында гвоздика гүлшоғы, 1941 жазуы бейнеленген; төменде «Ешкім де ұмытылмайды, еш нәрсе де ұмытылмайды!» деп қазақ тілінде жазылған. Кітаптың оң жақта сөздері орыс тіліне аударылған, ортасында бас иіп, тізе бүккен жауынгер, 1945 жазуы бар. Ескерткіш	Заңды. Асубұлақ мектебінің түлектері, жеке демеушілер: Жанжуменов Т., Тогузов отбасы, Тусупов Е., Тумарбаев А., Гайсин С., Немеренов Т., Абылкалыков Т., Измайлова Е., меценат Телебаев М., Шарып О., Алимханов К.

				<p>мәрмәрдан жасалынған.</p> <p>2014 жылы 9 мамыр күні ашылған. Өлшемі 158×122×8 см.</p>	
--	--	--	--	--	--

Асубұлақ кентінде Қ. Қайсенов – Халық Қаһарманы, партизан, жазушы, жерлесіміздің құрметіне орнатылған мүсінінің ашылу рәсімі өткізілді.

Қ. Қайсеновтың мүсіні Асубұлақ кентінің орта мектебінің ауласында орналасты. Осы іс - шараның басты мақсаты: патриоттық сезімді ояту, Отан сүйгіштікке баулу. Осы салтанатты шараның сыйлы қонағы облыстық Ардагерлер кеңесінің төрайымы Г. Құсанова сөз сөйлеп, лебізін білдіріп, тілек айтты. Аудан әкімінің м.а. Д. Батырбаев пен ҰОС ардагері Ф. Полторацкий Қ. Қайсеновтың құрметіне орнатылған мүсінді салтанатты түрде ашты.

Бюст Касыма Кайсенова

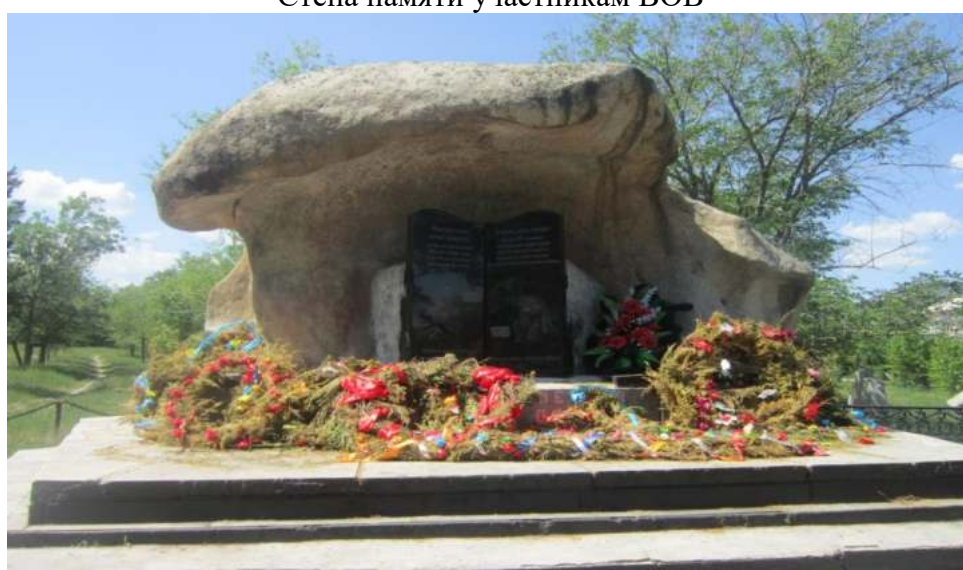

Стена памяти участникам ВОВ

Стена памяти участникам ВОВ

Скала скорби участникам ВОВ

Книга памяти участникам ВОВ

Поселок Асубулак Уланского района Восточно-Казахстанской области, расположен Калбинского хребта и представляет собой живописнейшее место. Горы, которые нас окружают, покрыты лиственными и хвойными деревьями, реки, Таинтинка и Ургунда, позволяют отдохнуть на песчаных берегах.

Богаты и недра нашей земли. Залежи редкоземельных металлов позволили открыть на нашей земле в свое время Белогосский горно – обогатительный комбинат, который славился на весь СССР, а потом Казахстан.

Поселок был благоустроен, многоэтажки росли на глазах. Но пришло время Комбинат был закрыт. Специалисты разъехались, но поселок остался, и люди продолжают жить здесь до сих пор.

Очень важным является и то, что в нашем поселке родился человек – легенда - Касым Кайсенов. Его именем названа улица на которой я живу, и я горжусь этим. А так – же мне посчастливилось увидеть, пообщаться, и даже есть фото на память.

В честь нашего земляка, участника ВОВ Тургана Тохтарова названа одна из улиц нашего поселка. Он не только участник ВОВ, но и знаменитый труженик, поднимавший страну из руин.

Бывшая улица Береговая носит имя Александра Казаченко. В 1980 году закончил школу и через год был призван в ряды Советской армий. В январе 1982 года направлен в Афганистан для выполнения интернационального долга. Погиб 3 ноября, не дожив до своего 20 – летия двух месяцев. Похоронен в родном поселке. Награжден орденом Красной Звезды – посмертно.

В поселке хранят светлую память о наших героях. В школе, в библиотеках поселка проводятся мероприятия в честь наших героев.

Немаловажную роль в патриотическом воспитании играют проводимые в поселке мероприятия, круглые столы, классные часы, встречи.

